

Yeşaya, kırk birinci bölüm

- I. Yahuda'yla ilgili peygamberlikler (1-12)
- II. Uluslarla ilgili peygamberlikler (13-27)
- III. Efraim ve Yahuda'yla ilgili uyarıcı önbildiriler (28-35)
- IV. Tarihsel parantez: Sanherib'in saldırıları ve Hizkiya'nın hastalığı (36-39)
- V. Tanrı'nın yüceliği ve görkemi (40-48)**
 - A. Yerusaleml avutulacaktır (40:1-11).
 - B. Yerusaleml'in avuntusu Tanrı'nın eşsizliğidir (40:12-27).
 - C. Yalancı ilahların güçleri ve bilgileri Tanrı'ninkiyile kıyaslanamaz (41).**
 1. Yalancı ilahların üstünlüğünü kanıtlamak için uluslar Tanrı önüne çağrılır (41:1-7).
 2. Tanrı'nın dostu olan İbrahim'in soyu, İsrail, kurtuluş için O'na güvenebilir (41:8-20).
 3. Tanrı'dan güç ve bilgide üstün olduklarını kanıtlamak için yalancı ilahlar, geçmişi ve geleceği bildirmeye çağrılır (41:21-29).

41:1 yaklaşınlar: Tanrı İsrail'i kurtaracaktır. O'nun hemen yakında görüneceği konusuna yeniden dönülür (40:9-11). Buna tanık olmak için uluslar çağrılır. Bu olay karşısında uluslar korkar ve titrer. Ama Tanrı'ya dönecekleri yerde yalancı ilahlara sığınır (41:5-6).

birlikte muhakeme için yaklaşalım: Yalancı ilahlara tapınanlar ilahlarını savunmaya çağrılır. Tanrı onlara, en inandırıcı kanıtlarını göstermeleri için zaman tanır; davalarını da adaletli koşullar altında inceler. Buna karşın, yargının sonucu baştan bilinir (41:29).

Yalancı ilahlara tapınanlar davalarını en uygun koşullar altında sunabilsinler diye

1. Adalar susmalıydı. (Adalar, deniz ötesinde bulunan tüm bölgeler demektir.)
2. Uluslar güçlerini tazelemek üzere yüreklendiler.

İnsanlar Tanrı'dan ne denli farklıdır. Kişi rakibinin güçsüz kalmasını ister, böylece kendisinin davayı kaybetme olanağının azalmasına sevinir. Tanrı'nın böyle bir korkusu yoktur. Düşmanları istedikleri gibi güçlenirler. Tam hazırlıklı olarak O'nun karşısına çıksınlar. Onların kendi güçlerini tazelemeleri, Tanrı'nın O'nu bekleyenleri güçlendirmesiyle bir olur mu (40:29,31)?

41:2 kendi ayağına çağırdığı adam: Söz edilen adamın kişiliği tam bir kesinlikle saptanamaz. Şu olasılıklar vardır:

1. Tanrı İbrahim'i çağırırken «seni büyük ulus edeceğim, seni kutsayacağım, senin adını büyük edeceğim» demişti (Tekvin 12:2). 41:9'da «dostum İbrahim» der. Tanrı'nın «dostu İbrahim»in yalancı ilahlara tapınanlar arasından tek Tanrı'ya tapınmaya çağrıldığı anımsanmalıdır (Yeşu 24:2; Tekvin 15:7). Bu nokta özellikle, yalancı ilahlara tapınmanın boş olduğunu vurgulayan bu bölümde önem kazanır. İmanı yüzünden İbrahim doğru sayıldı (Tekvin 15:6; Romalılar 4:2,3; Galatyalılar 3:8,9). Ev halkını da Tanrı'nın yolunda yürümesi için teşvik etti (Tekvin 18:19).

şarktan: Tanrı İbrahim'i Kildaniler'in Ur kentinden çağırdı, Haran'da kalmasına izin vermeyip onu Kenan bölgesine götürdü. Onu doğuda bırakmadı.

kendi ayağına çağırdı: Tanrı, İbrahim'i sarsılmaz bir imanla O'nu izlemeye çağırdı. İbrahim, gideceği yolu görebildiği için değil, Tanrı'ya güvendiği için O'nun yol göstericiliğine güvenerek ulusundan ayrıldı. «İbrahim çağrıldığında miras alacağı yere gitmek için imanla Tanrı'ya buyruğuna uydu ve nereye gittiğini bilmeden ülkesinden ayrıldı» (İbraniler 11:8). Kişi Tanrı'nın ayaklarına kapanmalıdır yoksa O'nun ayaklarının altına bir basamak olur (Mezmur 110:1; Matta 5:35; 22:44; İbraniler 10:12,13).

milletleri onun önüne koyuyor: Kenan bölgesinde çeşitli uluslar oturuyordu ama İbrahim'in soyuna onları kovalama görevi verildi (Tekvin 15:18-21).

kıralların üzerine onu hakim kılıyor: İbrahim'in gücü oturduğu bölgenin krallarından çoktu. Yeğeni Lut'u sürgüne yollayanlardan kurtarırken yenilgiye uğramış o bölgenin krallarını da düşmanlarının pençesinden özgür etti (Tekvin 14). İbrahim savaştan dönünce en büyük kral Melkisedek onu kutsadı (İbraniler 6:20; 7:1-28; Mezmur 110:4).

2. Şarktan çağrılan adam, Fars kralı Koreş de olabilir. Tanrı, Koreş'in ulusları yenmesine, onların üzerine egemen olarak yükselmesine izin verdi (41:25; 44:28; 45:1-6,13; 46:11). Böylece İsraililer onun buyruğuyla sürgünden kendi ülkelerine dönebileceklerdi (Ezra 6:3).

kıraların üzerine onu hakim kılıyor: Koreş'in izlediği politikaya göre, yendiği kralların yerine Med ya da Fars egemenleri görevlendirildi.

onları bir toz gibi: Bu deyim, Koreş'in düşmanlarını kolaylıkla ve bütünüyle yendiğini vurgular.

yay: Farslar yayları kullanmakta ün kazandılar (22:6).

3. Koreş, İsa Mesih'i anımsatan bir ilkörneğe olmuştur:
- Tanrı'nın mesihiydi (45:1).
 - Tanrı onun için yolları düz yapacaktı (45:2).
 - Ulusları yenecekti (Ezra 1:2; Vahiy 19:15,16; 2:26,27).

toz, anız gibi: (17:13; 29:5; Mezmur 18:42)

41:3 hiç ayak basmamış: Asur krallarının övünmeleriyle kıyaslayın. Örneğin, «Hiçbir adamın ayağı basmamış ormanların en iç taraflarına ve çetin dağların doruklarına ben çıktım» (Records of the Past, V.Cilt, sayfa 13'ten alınan The Pulpit Commentary, II.Cilt, sayfa 96'ya aktarma).

41:4 bunu kim işledi ve yaptı: Bildirilen bu olayların ışığında Tanrı'yla ilgili kanıtlanacak olan gerçekler şunlardır:

- «Ben Rab» diyen tek Tanrıdır (41:20).
- O, seçtiği İsrail'i dünyanın dört bir yanında korur (41:8).

başlangıçtan nesilleri çağırarak: Tanrı ulusların arasına sınır koydu. Ancak O'nun izniyle Koreş başka ülkeleri yenebildi (Tesniye 32:8; Haberciler'in İşleri 17:26).

birinci ve sonuncularla beraber, Ben O'yum: Yalnız ilk ve son Olan, birinci ve sonuncularla birlikte olabilir (43:10,13; 44:6; 48:12; Tesniye 32:39; Vahiy 1:8,17; 2:8; 21:6; 22:13).

41:5 adalar gördüler ve korkuyorlar: Bu cümle tarihsel açıdan yorumlanırsa, Koreş'in Medler'i yendiğini duyan ulusların dehşete kapıldığını anlatır. Lidya kralı Kresus, Babil kralı Nabonidus ve Mısır kralı Amasis bu yüzden birleşerek saldırma ve savunma işbirliği oluşturdular. Bu cümlenin ruhsal açıdan anlamı ise, Tanrı'nın yalancı ilahlara tapınanların davalarını kanıtlamak için duyurduğu çağrıyı işiten ülkelerin bunun sonucunu sezerek korkuya kapılmalarıdır. Yine de, duruma tanık olmak için korkudan titreyerek yaklaştılar.

41:6 herkes komşusuna yardım ediyor: Yalancı ilahlara tapınanlar Tanrı'ya karşı davayı kaybedeceklerini bildiler. Buna karşın, birbirlerinin yardımına koştular. «Yürekli ol» diyorlardı, sanki boş yerde yüreklenerken Tanrı'ya karşı sürdürdükleri davayı kazanma şansları artacakmış gibi! Bu durumda akla Efesliler gelir: Pavlus'un vaaz ettiği müjde yüzünden tanrıçaları Diana'nın tehlikeye düştüğünü görünce onu savunmaya kalkıştılar (Haberciler'in İşleri 19:23-34). Dagon, antlaşma sandığının önünde düşmüş olsa da yine yerine dikilecektir (1. Samuel 5:2-5)!

41:7 dülger: Yalancı ilahlar birçok ustanın emeklerinin ürünüydü (40:19,20).

dülger kuyumcuya ... cesaret veriyor: Yalancı ilahlara tapınanların günahattan dönerek gerçek Tanrı'ya teslim olmaları ne denli kolay olurdu. Ama hayır! Kendilerini dizginlemeyip kötü sona doğru hızla yol alıyorlardı.

«İyi oldu» diyor ve sarsılmasını diye onu çivilerle pekiştiriyor: Ancak çivilerle yerine tutturulabilen bir ilah nasıl «iyi» olur? Her bir çivi yalancı ilahlara tapınanlar için bir uyarı olmalıydı: «Bu çivi olmadan yaptığın ilah yıkılır. Çaktığın bu çiviler ne zamana dek putun sarsılmasını önleyecek? Put bu denli kolay yıkılabiliyorsa inanç sistemin bütünüyle temelsizdir. Tüm inancın ellerinin hünerine bağlıdır. Kendine çok güveniyorsun. Aslında kendine tapınıyorsun. Henüz günahattan dönmek için zaman varken ölüme götüren bu beladan kaçın!»

Yalancı ilahlara güvenenleri alaya alanların kendileri başka şeylere sığınmazlar mı? Bu kişiler sıkıntı ve tehlike içinde bulununca, yürekleri korkuyla çarpınca, sorunlarına çözüm bulamayınca, yalancı ilahlar kadar az yardım sağlayabilen başka şeylere başvuramazlar mı? Örneğin,

1. Sigara, içki, uyuşturucu maddelere
2. Heyecan yaratan kişisel ilişkiler, toplantılar, partilere
3. Meslekleriyle ilgili yoğun uğraşlara
4. İnsan sevgisine

Buna benzer sığınaklar gönül doyuramaz, çünkü:

1. Her biri geçicidir, her an ortadan kaldırılabılır.
2. Her birinin etkisi zaman geçtikçe azalır.
3. Hiçbiri ruhsal gereksinimleri karşılayamaz.

Tanrı'nın benzerliğinde yaratılan insanların dinmek bilmez ruhsal gereksinimleri vardır. Tanrı insanı, ruhsal gereksinimlerine ve yaşam sorunlarına doyurucu yanıtı ve yardımı yalnız O'nda bulabileceği biçimde yarattı.

Tek sığınak Tanrı'nın Kendisidir. Bunun kanıtı şöyle özetlenebilir:

1. Tanrı'nın insanların yardımına koştuğuna ilişkin sayısız örnek vardır.
Kızıl Deniz'i İsrail için Açan (Çıkış 14:13-31), Koreş'i İsraililer'i sürgünden kurtarmak için harekete geçirecekti (41:2,3; Ezra 6:3, v.s.).
2. Tanrı yarattığı insanlarla yakından ilgilenir, tarih boyunca onlarla ilgili olup bitenleri yönlendirmektedir (41:4).
3. Tanrı'nın öznitelikleri O'nun güvenilirliği konusunda bir güvencedir.
 - a. O insanlarla sürekli birliktedir (Matta 28:20).
 - b. O hiç değişmez (Yuhanna 13:1; İbraniler 13:8; Yakup 1:17).

cesaret veriyor: İnsanlar birbirlerini günaha teşvik eder. Mesih inanlılarından buna bütünüyle ters düşen bir girişim beklenir. Kardeşlerini iyilik yapmakta yüreklendirmelidir (İbraniler 10:24). Günaha sapan kişiyi görürse, onu geri çağırmalı ve gereken yardımda bulunmalıdır (Galatyalılar 6:1; Yakup 5:19,20; 1. Yuhanna 5:16).

41:8 Fakat!: İsraililer'in durumunun, yalancı ilahlara tapınanlarıinkiyle karşılaştırılınca ne denli göz alıcı bir karşıtlığı vardı. İsraililer'in davasını gören, onları koruyan Tanrı'nın Kendisidir («dünyanın

uçlarından tuttuğum ve köşelerinden çağırdığım» [Romalılar 11:1-2a]). Bu «fakat» sözcüğü, okurun ilgisini bu değerli gerçeğe çekmek amacını taşımaktadır.

1. Tanrı İsrail'i bırakmaz (41:8,9,10a).
2. Tanrı İsrail'i güçlendirir, ona yardım eder (41:10b,13-16).
3. Tanrı İsrail'in düşmanlarının gücünü yok eder (41:11,12).
4. Tanrı, en çetin sıkıntılar sırasında bile İsrail'i ruhça tazeler (41:17-20).

41:9 kulumsun: İsrail için kullanılan «uşak» unvanı Yeşaya kitabının son bölümlerde sık sık geçer (44:1,2,21; 45:4; 48:20; 49:3-6). Bunun amacı, Babil sürgünü sırasında İsrail'i yüreklendirmektir. Babil kralı İsrailiiler'i kendi uşakları (2. Tarihler 36:20) olarak gördüyse de, onların gerçek Efendisi Tanrı'ydı. Yalnız O'na hizmet ediyorlardı.

seni seçtim: Tanrı, İsrail'i seçmeye zorlanmadı. Onlara sevgisini dökmek için isteyerek İsrailiiler'i başka uluslardan ayırdı (Tesniye 7:6-8; 10:15; Mezmur 135:4). Tanrı İsrail'i seçmekten vaz geçmez (Romalılar 11:1,28-29).

dest: İbrahim Tanrı'yı sevdi, sevgisini de Tanrı'ya boyun eğmekle gösterdi. Bunun için Tanrı'nın arkadaşı olarak bilinir (2. Tarihler 20:7; Yakup 2:23). Bu ayrıcalık tüm Mesih inanlılarına tanınır (Yuhanna 15:15). Tanrı'nın dostları

1. O'nun kutsallığına uygun bir yaşamsürdürür (Romalılar 6:19,22; 2. Korintliler 7:1; Efesliler 4:24; 1. Selanikliler 3:13; 4:7; İbraniler 12:10,14).
2. O'nun öğrettiği ilkeleri benimser ve başkalarına öğretir (Matta 28:19; Haberciler'in İşleri 5:42; 1. Timoteos 3:2; 4:11; 6:2; 2. Timoteos 2:2,24,25; Titus 2:4,5).
3. O'nun egemenliğinin yetki kazanması amacıyla çalışır (Koloseliler 4:11; 1. Selanikliler 2:12; 2. Selanikliler 1:5).
4. Doğru ve değerli eylemlerde bulunmak için güvenilir kişilerdir (Luka 16:10; 19:17; 1. Korintliler 4:2; Koloseliler 1:7; 4:7,9; 1. Timoteos 1:12; 3:11; Vahiy 2:10).
5. O'nunla sürekli paydaşlık eder (Filipililer 3:10; 1. Yuhanna 1:3).
6. O'nun sevgisinden ve kayrasından sürekli pay alır (Efesliler 2:2; 4:7,29; İbraniler 4:16; 12:15; 13:9; Yakup 4:6; 1. Petrus 5:5,10; 2. Petrus 1:2).

41:10 sen korkma: Bu parça derin bir sevecenlik belirtir. «Sen korkma» sözü üç kez yinelenir (41:13,14). Özellikle İsrailiiler'in sürgün sırasında korkmaması için yazılır. Bu söz ne denli teşvik edicidir! Hangi çağda yaşarsa yaşasın bütün inanlılar bu ayetle yüreklenebilir. İnanlılar niçin korkmayabilir?

1. Endişenin kaynakları çoktur.
 - a. Kişisel güçsüzlük -- «ey Yakup, toprak kurdu» (41:14)
 - 1). Tanrı'nın verdiği sorumluluk ağırdır.
 - 2). Tanrı'ya hizmet etmek isteyen bir kişi, yüklendiği sorumluluğu doğru biçimde yerine getiremeyeceğinden korkabilir. Kuşkuya düşen can Tanrı'ya güvensin (1. Korintliler 1:8,9; 1. Selanikliler 5:24; 2. Selanikliler 3:3,4; 2. Timoteos 1:12).
 - 3). İyiliğe karşı koyanlar çoktur.
 - a). İnsanın kendi kötüyeye eğilimli doğası (Romalılar 7:19-23)
 - b). Düşmanca davranan başka insanlar -- Pavlus'un dediği gibi «Karşı direnen çok»tur (1. Korintliler 16:9).
 - c). Karanlığın evrensel çaptaki başkanlıklarıyla yetkilileri (Efesliler 6:12)

2. Tanrı destekler.

- a. O insanlardan ayrılmaz. Tanrı onları her yandan kuşatır. «Ben seninle birlikteyim» (41:10). İmmanuel (7:14)!
- b. İnanlılarla birlikte Olan tek Tanrı'dır. O'nun gücü her doğruluk eylemi için yeterlidir. O insanlara yardım eder, onları güçlendirir. «Tanrın benim, seni pekiştireceğim» diyerek söz verir (41:10; Mezmur 37:23-26).
 - 1). Ya Mısır ordusunun boğulmasını sağladığı gibi zorlukları yok eder.
 - 2). Ya da zorlukları yenmek için insanları yüreklendirir, yetenek ve dayanma gücü sağlar.
 - 3). Verdiği sözü tutar.

İman ve dayanıklılığı denenmeye sokan durumlarda Tanrı'ya güvenenler bile güçlerinin tamamen tükendiğini hissederler. Yine de ne fark eder? Tanrı, inanlıları destekleyeceğine söz vermiştir (Mezmur 73:22-26; 2. Korintliler 9:8; 12:9,10).

Allah'ın Ben'im:

1. O, yarattığı insanları içten tanır (Mezmur 139:23,24).
2. O, insanların gereksinimlerini karşılar (Luka 12:22-31).
3. O, insanları günahattan kurtarır (Yuhanna 3:16,18).
4. O, inanlıları gereken sıklıkla düzene sokar (İbraniler 12:6).
5. O, inanlıları yönlendirir (Süleyman'ın Meselleri 3:5-6).
6. O, inanlıları savunur (Romalılar 8:31; 1. Yuhanna 5:18-20).

41:11 sana karşı alevlenenlerin hepsi utanacak: (41:12; 54:17; Mezmur 37:36). İsrail'in düşmanları şöyle betimlenir:

1. Sana karşı alevlenenlerin hepsi
2. Davacıların
3. Seninle çekişenler
4. Sana karşı savaşan

41:12 seninle çekişenler: «Kötü olan doğru adama karşı düzen kurar.» Tanrı karşıtları, Mesih inanlısının günaha düşmesine, imandan ayrılmasına «oh oh» diye sevinirler. Doğrulukta süreklilik gösterenlere karşı savaş açarcasına düşmanca davranırlar (Mezmur 37:12-15; Matta 10:24,25; İbraniler 12:1-4; 1. Petrus 4:12-16).

arayacaksın ve bulmayacaksın: (Mezmur 37:9,10,17,20,22,28,35-36,38)

41:13 Ben sana yardım edeceğim: (41:10; Mezmur 37:34,39-40)

41:14 ey Yakup, toprak kurdu: İsrail çok ezilmişti, sanki bir toprak kurduymuş gibi herkes onun üzerine basıyordu. İsrail buna şaşmamalıydı, çünkü onun Kralı da aynı durumda oldu. İsa Mesih şöyle dedi, «Toprak kurduyum ben ve insan değilim. İnsanların yüzkarasıyım, kavmin hor gördüğü. Beni görenlerin hepsi benimle eğleniyor; sırtıp baş sallayarak diyorlar: Rabbe dayandı, onu azat etsin. Mademki ondan zevk alıyor, onu kurtarsın» (Mezmur 22:6-8).

Toprak kurdu olmak, Tanrı'nın düşmanları gibi birer engerek olmaktan kat kat iyidir (Matta 3:7; 12:34; 23:33-35; Romalılar 3:13).

Kurtaran: «Kurtaran» için kullanılan İbranice sözcük, «goêl», (Mezmun 19:14; 78:35; 103:4; Yeremya 50:34) Yeşaya'da ilk kez bu ayette kullanılır. Sonraki bölümlerde ise sık sık karşılaşılır (43:14; 44:6,24; 47:4; 48:17; 49:7,26; 54:5,8; 59:20; 60:16; 63:16). «Goêl» yapılı bir ortaçtır; Levililer'in Yasası'nda «en yakın akraba» ve «kan dökerek öç alan» anlamına gelir. «Goêl»'in kaynaklandığı fiil; «kurtarmak», «kurtulmalık vermek», «tehlîke, sıkıntı, sürgünden özgür kılmak» anlamını taşır (Çıkış 6:6; 15:13; Levililer 25:25,33,48,49; 27:13,19).

İsrail'in Kuddûsu: Yeşaya'nın Tanrı için en çok sevdiği bu unvan, kitabının ilk bölümünde (1-35) on bir kez, tarihsel bölümde (36-39) bir kez ve son bölümlerde (40-66) on üç kez kullanılır. Yeşaya'nın yazısından başka bu söz yalnız beş kez geçer (Mezmun 71:22; 78:41; 89:18; Yeremya 50:29; 51:5).

41:15 dağları, tepeleri: İsrail'in az çok güçlü olan düşmanları anlatılmak istenir (2:14). Dağlarla tepelerin harman döveniyle ufalanacakları bir abartmadır. Bu abartma, Tanrı'nın gücünü aşan, hatta Tanrı'nın güçlendirdiği çocuklarının gücünü aşan hiçbir şey olmadığını vurgulamak için kullanılmıştır (Hakim 7:2; 1. Samuel 14:6; 1. Krallar 20:27,28; Romalılar 8:31; Filipililer 4:13).

41:16 saman ufağı gibi edeceksin, onları savuracaksın, yel de onları götürecektir: Tanrı, bedeninde sert bir kemik bile bulunmayan bir toprak kurdu olan Yakup'tan bir harman döven yapacaktı. Bu harman döven, ekini dikkatlice dövmeyecekti. Tanrı, İsrail'i harman yerinde dövdüğü zaman buğday tanelerini kabuk ve samandan ayırmak, yani halkını günahlarından uzaklaştırmak için, onları sıkıdüzene soktu (21:10; 28:7,28). Ama İsrail aracılığıyla düşmanlarını dövdüğünde (Mika 4:13) onların içinde buğday taneleri gibi koruyacak nitelikte hiçbir iyilik bulamadığı için bütünüyle parçalayacaktı. Öyle ki, yel onların her kalıntısını savuracaktı. Yakup kurdunun harman dövene dönüşümü o denli olanaksız bir dönüşümdü ki, herkes bunu yalnızca Tanrı'nın yapabileceğine tanıklık etmeye zorlanacaktı.

İsrail'in Kutsalıyla övüneceksin: Tanrı'nın gücü Kendisine teslim edilmiş güçsüzlükte yetkinlik bulur (2. Korintliler 12:9).

1. Tanrı gücünü güçsüz insanlarda göstermekten hoşlanır, böylece de yüceltilir. Örneğin:
 - a. Mısır'ı kurbağalar, tatarcıklar ve çekirgelerle dize getirdi (Çıkış 8:2-6; 16-18; 10:4-6).
 - b. Midyanlılar'ı, eliyle ağzına su getirerek içen 300 kişiyle yendi (Hakim 7:5-22).
 - c. Davut'un bir taşı sapanına koyarak Golyat'ı öldürmesini sağladı (1. Samuel 17:41-51).
 - ç. Asa'nın imanını ödüllendirerek Zerah'ın ordusunu vurdu (2. Tarihler 14:9-12).
 - d. Ben-hadad'la 32 kralın 100.000 kişiyi aşan ordusu Ahab'ın 7.000 kişilik ordusu önünde yenildi (1. Krallar 20:1-30).
 - e. İsa Mesih söz söyleyerek, tükürüğünü sürerek mucize yaptı (Yuhanna 5:8; 9:6).
2. Kendi gücünün başarılı olması için yetersiz olduğunu bilmek insanın yararınadır. İnsanın gururu, Tanrı'nın sıkıdüzenini gerektiren en önemli nedenlerden biridir. İnsan kendisinin Tanrı elinde araç oluşunu anımsarsa, kendini kolay kolay yüceltmez, böbürlenmez. Tam tersine, Tanrı'nın yardımına dayanır (Tesniye 33:25b), O'nu yüceltir.

41:17 düşkünlerle yoksullar: Düşkünlerle yoksullar öncelikle sürgünde bulunan İsrail'i anlatır. İkinci anlamıyla ise ruhta yoksulları, her çağda her yerde Tanrı'nın kayrasına gereksinim duyan herkesi içerir.

su arıyorlar: Su bile bulunmadığı için İsraililer çok acınacak bir durumdaydı. Tanrı, Musa'nın önderliğinde Mısır'dan kurtulup çölden geçen İsraililer için kaç kez su sağladı (Çıkış 15:22-27;

17:1-6; Sayılar 20:1-13; 21:5,16; 33:9; Tesniye 8:7-10; 11:10,11). Tanrı İsraililer için bir kez daha araya girecekti. Bu olaylar, İsa Mesih'in sonsuz yaşamı sağlamasının bir önbildirisiydi (44:3; Yuhanna 4:13,14; 7:37-39; Vahiy 21:6; 22:1,17).

41:18 çölü su havuzu: Tanrı'nın kayrası 35:7'de ve 30:23-25'te olduğu gibi su (Mezmun 107:35; 63:1) ve yeşillik benzetmeleriyle betimlenir. Sağlanacak suyun (ruhsal bereketin, 41:17) bolluğu dört tane su kaynağı sıralanarak belirtilir:

1. Çıplak tepeler üzerinde ırmaklar
2. Vadilerde kaynaklar
3. Çölde su havuzu
4. Kurak bölgede su pınarları

En uygunsuz görünen durumlar bile Tanrı'nın insanları kutsamak için kullanacağı yöntemleri engelleyemez. Bu nedenle Tanrı «Ey sizler, her susayan ve parası olmayan, sulara gelin» (55:1) diyebilir, çünkü kendisi «Vereceğim su sonsuz yaşam sağlamak için onun iç varlığında kaynaklanan bir pınar olacaktır» diye söz verendir (Yuhanna 4:14).

41:19 erz ağacı, v.s.: Sıralanan ağaçlar Suriye ve Filistin'in en seçkin ağaçlarıdır.

41:20 görsünler, bilsinler, düşünsünler ve hep birden anlasınlar ki, bunu Rabbin eli yapmıştır: Tanrı, insanların O'nu yakından tanımları için ilgiyi Kendisi üzerine çeker.

41:21 davanızı ileri sürün: 41:1'de ulusların yaklaşmaları ama susmaları buyrulmuştu. Şimdi konuşmaları gerekiyordu. Tanrı yalancı ilahlara tapınanlara yeniden seslenerek onları savlarını en inandırıcı biçimde sunmaya çağırdı. Onlar savlarını ileri sürerken, kendi ağızları onları yalancı ilahlara tapınmanın yararsızlığı ve iğrençliğine ikna edecekti (1. Yuhanna 3:19-20). Kişi günahını savunduğunda nedenlerinin boş olduğunu fark eder. Utanmadan, afalamadan doğru dürüst bir tek neden bile gösteremez.

Yakup'un Kralı: Ulusların yalancı ilahlarının adları onların kral olarak niteliğini yansıtır. Örneğin, Molok = «kral» (Haberciler'in İşleri 7:43), Melkart = «kent kralı», Adrammelek = «yüce kral» (2. Krallar 17:17:31), Baal = «rab» (Sayılar 22:41), Adonis = «rabbim».

41:22 olacak şeyi bize bildirsünler...: Yalancı ilahlar birer tanrı iseler, bilgileri ve güçleri sonsuz olmalı. Onlara tapınanlar, bu nitelikleri gösteren kanıtlar getirmeye çağrıldılar: «Bundan sonra gelecek şeyleri bize bildirin de ilahlar olduğunuzu bilelim (41:23). Yalancı ilahlar görünmeyen alemde haber verince, birçok anlama gelebilen belirsiz vahiyler iletirlerdi. Ama Tanrı değerlendirilebilen, kesin, somut bildirileri koşul olarak verdi.

41:23 iyilik edin yahut kötülük edin: Yalancı ilahlar, eğer olacak bir şeyi bildiremiyorlarsa (41:22), bir etkide bulunsunlar! Sanki şöyle deniliyordu: «Niteliklerinizi gizlemeyin. İyi niyetli ya da kötü niyetli olup olmadığınız daha anlaşılmalı. İnsanları size tapınmaya çağırdığınıza göre, özyapınızı, amacınızı ve insanların sonunu belirgin edin. Kimsenin körü körüne kendini size teslim etmesini beklemeyin. Gölgelerden çıkın. Kendinizi tanıtırın.»

Rekabette bulunan tüm ilahlar arasında hangisi insanların güvenine ve tapınışına layıktır? İnsanlar hangi yetkiye boyun eğsinler? Maddesel güçlere mi? İnsansal doğaya mı? Yaşamının yönetimini hangi tanrıya teslim etsin?

41:24 siz bir hiçsiniz: 41:23'le 41:24 arasında bir ara bırakıldığı düşünülebilir. Bu arada yalancı ilahlara kendilerini ikna edici kanıtlarla tanıtmaları için olanak tanınır. Ne var ki, gölgeden çıkıp kendilerini tanıtmak için ışıktaki göründükleri an yalancı ilahların bir hiç oldukları anlaşılır (41:29; Mezmur 115:2-8).

sizi seçen mekruhtur: Gerçekte temeli olmayan inanç sistemlerinin anlamsızlığı ve değersizliği, insanların onları candan kabul etmelerini engellemez. Geçmişte olduğu gibi günümüzde de sayısız varsayımlar ve inançlar insanları saptırmaktadır.

1. Epikurosçuluk

a. Temel düşünceleri

Evrenin şöyle olduğunu ileri sürerlerdi:

- 1). Sonsuzluktan bu yana var olan atomların rastgele birleştiklerini ve ayrıldıklarını
- 2). Bu sürecin oluşturan bir etki, amaç ve denetleyecinin olmadığını
- 3). Yaşamın, zekânın, düşünüşün atomların çeşitli biçimlerde birleşmelerinden rastgele oluştuğunu

b. Gelişimi

- 1). İ.Ö. 430-400 yıllarında Demokritus ve Lekippus bu kavramı inceledi ve açıkladılar.
- 2). İ.Ö. 300-270 yıllarında Epikuros bunu benimsedi.
- 3). İ.Ö. 75 yılında deha Lukretius'un onaylaması bu felsefenin eski Yunanlar ve Romalılar arasında çok tutulmasına neden oldu.
- 4). Pavlus rahat bir yaşama önem veren Epikurosçular'la Atina'da karşılaştı (Haberciler'in İşleri 17:18).

2. Panteizm

Temel düşünceleri:

Tanrı'dan başka hiçbir varlık yoktur. Bireyler Tanrı'dır, O'nun birer parçasıdır. Düşüncelerinde kendilerinin Tanrı'dan ayrı olduğunu sanırlar, ama bu sadece bir kuruntudur. Maddesel dünyanın varlığı hiç yoktur; nesnelere tümü, görünen ve duyulan şeyler sadece kuruntunun aldaticılığıdır.

3. Evrim kuramı

Temel düşünceleri:

Yaşamın cansız maddeden aniden oluştuğunu; protoplazmanın moleküllerden oluştuğunu; bitkisel yaşamın protoplazmadan, hayvansal yaşamın bitkisel yaşamdan ve insanların gelişmiş hayvanlar cinslerinden oluştuğunu ileri sürer.

Tek Tanrı'dan başka herhangi bir ilahı ya da inanç sistemini seçen kişi yok oluşa yöneldiğini bilmelidir (Tesniye 18:12).

41:25 kaldırdım: Yahve, yalancı ilahlara olanak tanıdıktan sonra, kendisinin tek Tanrı olduğunu kanıtlar. Sunduğu kanıt, Koreş'i harekete geçirecek olması ve bu olayı önceden bildirmesidir.

şimalden (kuzeyden) birini ayağa kaldırdım, gündoğusundan ...: Koreş'in babası Med ve annesi Fars olduğu için onun egemenliği **kuzeye** düşen Medler'in ve **doğuya** düşen Farslar'ın ülkeleriydi. Bundan başka, Koreş Med kralı İstevigu'yu (Astyages'i) yendikten sonra başkentini Ekbatana'da kurdu. Buradan, Arbel ve Sippara'dan geçerek Akkad bölgesinden Kildani başkentine varırken Nabonidus'a karşı savaş açtı. Demek ki, Koreş Babil'e **kuzeyden** saldırdı. Tanrı, bu peygamberliği bildirdikten 150 yıl sonra Koreş'i tarihin sayfalarında görünmeye çağırırdı.

ismimi çağırıyor: Koreş, Göklerin Tanrısı'nın Yahve olduğunu bildi (Ezra 1:2,3).

beyler: Koreş'in yendiği beyler arasında Medler'in Astyages'i, Lidia'nın Kresus'u ve Babil'in Nabonidus'u vardı. Koreş yendiği krallarla karşı ağır davranmadıysa da, onları tüm yetkilerinden etti.

41:26 bildiren yok, işittiren yok: Yalancı ilahlar ne Koreş'in kuzeyden geleceğini ne de başka hiçbir şeyi önceden bildirebilirlerdi.

41:27 işte, işte onlar, diyen Ben'im: Tanrı, yalancı ilahların bilemedikleri şeyleri kendisi tasarlamıştı. Uygun gördüğü bilgiyi de insanlara bildirmişti (42:9; 44:7,8; 46:9,10).

Yerusalem'e Müjdeci: Tanrı bundan önce (40:9-11) Yerusalem'in kurtulacağını kendisine bildirmişti.

41:29 dökme putları bir yeldir: «İşte onun için, sevgili kardeşlerim, yalancı tanrılardan sakının» (1. Korintliler 10:14).

Bütün bu yalancı ilah üretimi, gerçek Tanrı'ya gereksinimi tanımamak ve O'ndan kurtulmak için bir çabadır. İnsanların Tanrı'yla sonsuz bir bağlantıda bulunmak istemeyişlerinin nedenleri şunlar olabilir:

1. Tanrı'ya maddesel bir nitelik vermeye çalışmak, bu yönde ilişkiler kurmak yasaktır. O ruhtur. Kişi, O'nunla paydaşlık etmek için ruhça temiz ve diri olmalıdır. Ruhça temiz, İsa Mesih'in kanıyla günahı bağışlanmış demektir. İsa Mesih'i kişisel Kurtarıcısı olarak kabul etmekle sonsuz yaşam vaadini almış kişi, Tanrı'nın Kendisini yansıtan doğaya sahiptir. Bu kişi ruhça diri sayılır. Bu koşullara uygun bir biçimde Tanrı'yla bağlantıda bulunmak istemeyen kişi O'nun yerine koyabileceği bir şey arar. Birçok insan bunu sanatta bulur. Ellerin güzel bir eserine tanrı derler. Böylece tapındıkları ilah güzellik olur.
2. Bazıları Tanrı'nın beklediği yaşam koşullarını çok dar bulur. O insanlara, günahı sürdürmeye, kendi istemini izlemeye hak tanımaz. Bu nedenle onlar, insanların yeteneklerini aşmayan bir ahlak sistemi uydururlar. Böylece ahlakları, tapındıkları ilah olur.
3. Tanrı'nın huzuruna girmek çok zordur. O'nun bulunduğu kente «bayağı hiçbir şey girmeyecek. İğrençlik yapan, yalan söyleyen de oraya girmez. Yalnız Kuzu'nun yaşam kitabında yazılı olanlar girecek» (Vahiy 21:27). Tanrı kişide gerçek ve doğruluk ister (Mezmur 51:6; 1. Petrus 2:24; 1. Yuhanna 3:10) ama insanlar iç kötülüğü açığa vurmeyen dinsel törenleri yeğler. Böylece ayinler, tapındıkları yalancı tanrı olur.